

Foaia Diecezană

Organul oficial al eparhiei ortodoxe române a Caransebeșului

<p>Prețul abonamentului:</p> <p>Particulari 8000 Lei Instituții 16.000 Lei Abonamente de sprijin . . . 30.000 Lei</p>	<p>APARE DUMINECA</p> <p>MANUSCRISELE SE VOR TRIMITE PE ADRESA CONSILIULUI EPARHIAL, SECȚIA CULTURALĂ.</p>	<p>Inserțiuni:</p> <p>Pentru fiecare centimetru patrat câte 100 Lei</p> <p>Episcopia ort. rom. Caransebeș cont. C. E. C. Nr. 89.876.</p>
--	--	---

Mai multă grijă pentru scrisul adresat sătenilor!

A scrie pentru gazetele ce se trimit oamenilor din satele noastre, multora li se pare că e foarte ușor. „Domnii“ care scriu pentru „cei de jos“, nici nu dau prea mare însemnătate rândurilor ce le înșiră și le trimit apoi la tipar pentru „luminarea masselor de cititori țărani“.

Pentru săteni — în mare parte — se scrie la repezeală, fără control și fără temeinică adâncire a iubirii de popor.

Dece să ne mirăm că foarte acestea rămân necitite chiar și atunci când luminătorii satelor — preot, învățător, etc., — îi îndeamnă pe săteni să le citească, spunându-le că vor găsi lucruri folositoare.

Intelctualii noștri — mai ales cei din orașe — fac mereu constatări triste, plângându-se că nu pătrunde cultura la sate.

Nu știu ce anume vor fi înțelegând acești domni prin „cultură“ și „sate“. Nu-i însă prea greu de întrezărit, că D-lor socot cultura o marfă pe care de îndată ce-ar cumpăra-o sătenii, pot deveni spre mulțumirea d-lor „culți“ și „civilizați“.

Sunt mulți orășeni — și nu din cei fără cultură, — care n'au cunoscut satele și pe săteni, decât din fuga mașinii, care-i ducea spre cine știe ce meleag din țară sau streinătate, unde puteau să-și cheltuiască banii, căpătând în schimb numai plăceri.

Aceștia sunt cei ce ne vorbesc cu înflăcărată admirație despre țărănul danez, olandez, suedez, german, sau francez și cu nemărginit desgust despre țărănul român, pe care nu se dă înapoi de a-l catadixi în același fel cu mândrul grof ungur.

Păcat că, din anumite calcule politice ieftine, a fost desființat serviciul social al tineretului. Adusesse această lege, binecuvântarea obli-

gatorie: ca orice tânăr ce și-a terminat studiile și dorește să ocupe o funcție publică sau particulară, să-și facă mai întâi stagiul de muncă la sate, fiecare după studiile sale. A fost un prilej minunat ca toți tinerii din țara asta — fie că erau feciori de domni, sau de plugari — să lucreze, să ajute și să cunoască „satul“. Și, dacă nu toți, atunci măcar mulți din ei, ar fi început prin a-l cunoaște de nevoie și ar fi sfârșit prin a-l iubi de voie, a-l ajuta cu dragoste și a nu-l uita niciodată. Dovezi avem dela tinerii ce au satisfăcut Serviciul Social în 1939.

Nenorocirea abătută asupra țării și mai ales a Capitalei prin bombardamente aeriene, a silit pe mulți — foarte mulți orășeni — să se refugieze la sate. „Nevoia te duce pe unde nu ți-e voia“, spune un vechi proverb românesc.

Cu acest prilej, și-au întărit convingerile din 'nainte căpătate, că „la țară“ n'a pătruns nici cultura, nici civilizația.

Au constatat cu adâncă și nemărginită durere că în sate se găsesc cu prisosință; pureci, muște, praf, noroi, etc. și nu se găsește oricâți bani ai da: bae, apă curentă, canalizare, trotuar asfaltat, farmacie, regie cu „specialități“ berărie și grătar cu „fleici și mici“, coafor și frizerie, lumină electrică și alte multe bunătăți ale civilizației, cu care orășeanul este obișnuit din clipa când a văzut lumina zilei, pe patul celei mai moderne maternități, înconjurat de 99 doctori, moașe și infirmiere — toți și toate îmbrăcați în alb, strălucind de curățenie.

Pentru aceștia e clar: *Orașul e rai, satul e iad*. În sat poți poposi numai de nevoie: când e bombardament sau cutremur la București, sau când Doamne ferește, ai cumva o pană mai grea la mașină.

Să nu fie dar cu mirare că, după bombardamente, orașenii s'au întors acasă cu idei și mai defavorabile, satelor și sătenilor.

Blănurile, mătăsurile, porțelanurile și argintăriile au blestemat dimpreună cu stăpânele lor c'au avut o soartă așa de nenorocită. Din când în când au fost scoase la lumină, ca să fie admirate de sătencile ce-și făceau cruce, minunându-se de atâta frumusețe și bogăție.

Copiii, mândrele odrasle au fost oprți de a se juca cu copiii sătenilor, de frică să nu capete obiceiuri țărănești. Iar acum sosiți acasă, la căminul ce le-a rămas neatins de bombe, oftează ușurați că au scăpat de „bădăranii de țărani“.

Am cunoscut pe mulți ridicați din această lume a orașelor, care au scris și scriu articole și cărți pentru popor. Fără să cunoască nici măcar o iotă sau un dram din sufletul sateanului — cărturarul nostru și-a scris în programul său de lucru, lupta pentru „culturalizarea pătrei țărănești“. Pe unii îi știm bine intenționați și de asta îi compătimim. Ei nu-și dau seama de zădărnicia muncii lor și de răul pe care-l pricinuesc satelor. Pe alții îi știm interesați. Pentru aceia nu putem avea decât desgust.

Am în față un vraf de reviste, foi și pagini pentru popor. Unele sunt scrise într'o limbă cugătoare, dulce, atrăgătoare. Fie că-s povești sau sfaturi, scrisul acesta cald, scos dintr'o inimă iubitoare pe deplin înțelegătoare a sufletului de satean, te câștigă și te face să-l urmărești până la sfârșit. Și doar, nu fiecare din acești scriitori sau publiciști scriu aidoma cu: Creangă, Ispirescu, Coșbuc, Lungeanu, Simion Fl. Marian, Ion Pop Reteganu, Artur Gorovei, Tuțescu, T. ramfil, D. Furtună sau altcineva dintre scriitorii populari consacrați.

Scriu însă pe drumul arătat de acești înaintași: sunt ucenicii lor. Ei și-au dat și-și dau seama că pe altă cale nu se poate ajunge la inima și sufletul sateanului. Urmând calea aceasta, au și ei folos, dar mai ales se aduce mare folos satelor noastre.

Cine crede că pe temeiul că are o licență sau un doctorat, poate scrie pentru săteni, se înșeală amar. Cercetătorii și cunoscătorii își pot da seama că cel mai anevoios scris — care cere și talent în afară de cunoaștere — e scrisul adresat sătenilor.

În timp ce intelectualul — fie din obișnuința de a citi, fie că e interesat să cunoască o anumită sau anumite probleme — citește o carte chiar când e scrisă sau tradusă într'un mod puțin mulțumitor, sateanul citește numai ce este plăcut, atrăgător. Într'un cuvânt numai ce „i se lipește“ sau „îi merge la inimă“. Să

nu trecem neobservat peste realitatea că: primele cărți ce au fost văzute și citite de poporul nostru, au fost cărțile de ritual sau de învățatură bisericească. Mai dăinuește în anumite locuri și privinți, credința poporului că „ce-i scris în cărți e sfânt“. Intelectualii noștri însă prin tot ce au scris și au făcut — cu sau fără vreau — au distrus această credință în popor pentru cultul cărții. Căci mult din ce s'a scris și se continuă a se scrie, se face într'o limbă păsărească. În două rânduri găsești nouă sau chiar mai multe streinisme. Cine să le înțeleagă? Câtă carte trebuie să învețe bieții plugari, ca să poată pricepe scrisul „domnilor“? Am fi nedrepti dacă i-am socoti ca singurii vinovați doar pe orașeni.

Suntem siliți să constatăm că e destul de mare numărul celor ridicați din lumea satelor și care scriu tot așa de „păsărește“ ca și orașenii.

Spre convingere, oricine poate să citească o gazetă pentru săteni, în care va găsi adeseori articolele semnate de preoți, învățători, sau alții luminători de sat, scrise în aceeași limbă neînțeleasă.

Cititorul ar putea fi atent atunci când preotul ține predica la bisericuța din sat, când învățătorul ține o cuvântare la vre-o serbare școlară, când doctorul sau inginerul țin lecții de lămurire a sătenilor și s'ar putea convinge cât de neînțeleasă e limba multora din acești îndrumători.

E vina lor? Da și nu.

Da în măsura în care ar putea să-și corecteze scrisul; **nu** în măsura în care școlile secundare și superioare, ne-au împuiat capul cu o limbă, care numai a poporului nu este.

Dar nu despre vinovații am pornit să scriu aici. Mă mărginesc dar, să atrag binevoitoare luare aminte, tuturor celor ce își iubesc cu patimă misiunea lor de luminători și îndrumători ai satelor, *ca tot ce vorbesc și scriu pentru popor, să fie de nouă ori controlat spre a nu scăpa nici un cuvânt, ce nu face parte din graiul nostru strămoșesc, ținând seama că:*

„Limba noastră-i limbă sfântă
Limba vechilor cazanii,
Care-o plâng și care-o cântă
Pe la vatra lor țărani“.

„Limba noastră“ de Pr. Al. Mateevici

sau:

„Mult e dulce și frumoasă
Limba ce-o vorbim,
Alta mai armonioasă
Ca ea nu găsim.“

Dacă toți cei ce țin tocul în mână, ar fi conștienți de rostul și rolul scrisului, n'ar fi nici un pericol. Cum însă își găsesc timpul și gustul de scris, tocmai dintre cei ce nu sunt sau nu vor să fie conștienți, *ar fi de dorit o cenzură măcar pentru scrisul adresat satelor*. Prin scris, prin grai și prin moravuri necontrolate, ducem sminteală de suflet, în lumea celor ce formează avutul de căpetenie al Neamului. Pe toate drumurile s'a trâmbițat și se trâmbițează că „suntem un neam de țărani“ (oameni ai Țării).

Dar n'am fi oare de răsul lumii, arătându-ne îmbrăcați în frac, joben și opinci; vorbim o limbă păsărească, cântând și jucând tango, foxtrot și charleston?

Poporul spune: *Ori te poartă cum ți-e vorba, ori vorbește cum ți-e portul.*

Indemn plin de judecată, dela care se abat — din păcate — tocmai cei ce au misiunea de a fi îndrumătorii poporului.

Ar fi de dorit ca redactorii toilor și paginilor pentru popor, să fie necruțători cu colaboratorii. Să nu tipărească nimic din cele ce nu sunt scrise pe înțelesul sătenilor.

Pe drumul bătut ani și ani dearândul de: „Albina“ scoasă de Fundația Culturală Regală „Regele Mihai“, „Foaia Poporului“ scoasă la Sibiu de „Astra“, „Satul“ lui Andrei Udrea, „Isvoarașul“, Părintelui Dumitrescu Bistrița, „Șezătoarea“ vrednicului Artur Gorovei, „Tudor Pamfil“ a Părintelui Dr. Dumitru Furtună dela Dorohoi, „Doina“ și „Poporul Românesc“ al Părintelui P. Savin, „Cuvânt moldovenesc“, „Lumina Satelor“ și multe altele, trebuie să-și înșire gândurile, toți cei ce au dragoste să slujească la luminarea poporului dela sate, prin mijlocirea scrisului.

Alte căi nu duc decât la rău. Și numai cei răi pot dori rău Neamului.

Mai multă grijă pentru scrisul adresat sătenilor!

E ceiace trebuie să dorim din toată inima și să înfăptuim.

Andronic Movilița

„Libertatea trebuind să fie egală pentru toți, nu poate fi întreagă pentru nimeni. Hotarul libertății mele e libertatea aproapelui; libertatea individuală a celorlalți își găsește hotarul său în libertatea mea“ (Caro)

„Libertatea e dreptul de a face tot ce nu e împotriva dreptului deaproapelui.“ (Turgot)

Ardealul, e pe veci al nostru!

Al nostru ești, drag Ardeal, și pentru tine au luptat atâtea generații de eroi. Cu gândul la Ardeal au răposat atâția vizionari!

Ne-ai fost furat de cei mișei, scump Ardeal, dar până la urmă dreptatea a biruit. Odiosul dictat dela Viena a fost anulat și anul de doliu 1940, s'a schimbat în anul bucuriei și a biruinței prin hotărârea dela Paris a celor patru miniștrii de externe al căror comunicat sună: „Cel mai important rezultat al conferinței obținut până în prezent este anularea dictatului dela Viena, problema Ardealului fiind definitiv închisă. Frontiera româno-maghiară se stabilește așa, cum era la 1 Ianuarie 1938 și acele părți ale Transilvaniei, care au fost cedate prin dictatul dela Viena în 30 August 1940, Ungariei, să fie înapoiate definitiv României, declarând decizia dictatului dela Viena, cu privire la frontiera româno-maghiară, ca fiind nulă și neavenită“. Prin aceasta s'a consfințit drepturile milenare asupra Ardealului și s'a reparat nedreptatea și silnicia făcută istoriei și destinului nostru național.

Cetatea românismului și leagănul tradițiilor bimilenare — Ardealul — e din nou unitar și granița nedreaptă e desființată.

La dezrobirea Ardealului de Nord a sângerat oastea țării și, „fortăreața neîndoelnică a neamului românesc“, cum o numea N. Iorga; Ardealul e în întregime al nostru.

Găsim foarte actuale și semnificative cuvintele marelui N. Titulescu, în 1915 la Geneva; când mărturisea în numele întregului popor că România nu poate fi întregită fără Ardeal, căci „Ardealul, e leagănul care i-a ocrotit copilăria, școala care i-a făurit neamul, e tărâncul care i-a susținut viața. Ardealul e scânteia, care aprinde energia, e mutilare care strigă răzbunare, e fățărnicia care chiamă pedeapsa, e sugrumarea care cere libertatea! Ardealul este românismul în restriște, e întărirea care depărtează vrăjmașul, e viața care cheamă veața.

Ne trebuie Ardealul! Nu putem fără el! Vom ști să-l luăm și mai ales să-l merităm.

Ardealul nu e numai inima României politice; priviți harta: Ardealul e inima României geografice! Din culmile lui, isvorăsc apele cari au scaldat Românismul în Istorie: La Nord, Someșul, la Apus, Mureșul, la Sud, Oltul! De-a-lungul Carpaților, România de azi se întinde ca o simplă zonă militară a unei fortărețe naturale, încăpută în mâini străine.

Acela care nu se simte tăiat la brâu, când privește Ardealul, acela nu-i român, acela-i samântă streină pripășită în România, pe vremea când o băteau vânturile din toate părțile“.

Știm, că de aceste realități s'a ținut seama la tratatul dela Trianon și ni s'a făcut dreptate. Această dreptate a noastră a fost iarăși conștințită și Verdictul dat ca Ardealul să fie în întregime al nostru, ne-a umplut inima de bucurie.

Noi n'am cerșit Ardealul, căci e al nostru! Zadarnic vor încerca unii să falsifice istoria și să ventileze ideia revizionistă!

Marii Aliți, la conferința păcii, vor da dreptate și libertate tuturor popoarelor; căci o pace adevărată nu se poate concepe fără libertate și fără dreptate. Ardealul românesc e eliberat și drepturile asupra lui nu mai pot fi discutate.

Ardealul românesc e eliberat și drepturile asupra lui nu mai pot fi discutate. Pe pământul Transilvaniei, numai poate crește ura și răzburarea; ci numai unirea și înfrățirea. Noi, n'am asuprit de nimeni, căci știm ce înseamnă asuprirea și împilarea. Noi, respectăm dreptul la viață a celor ce trăesc lângă noi, dar pretindem și lor să respecte și să stimeze tradiția și idealurile noastre.

Dorim colaborare și sinceritate cu toate națiunile conlocuitoare! Cu toții să muncim, pentru refacerea și progresul patriei!

Libertățile democratice trebuiesc apărate, iar concordia trebuie consolidată.

În perspectiva acestor realități pentru poporul român, problema Ardealului e complect și definitiv soluționată, căci el e al nostru pe veci.

Prof. I. Bulea

ȘTIINȚA ȘI CREDINȚA

III

În numărul trecut al revistei am relevat părerea filosofului modern *Krișnamurti*, despre așa-zisele contradicții ce ar exista între învățăturile Bibliei și rezultatele la care au ajuns științele pozitive. Avem convingerea că dacă filosoful păgân amintit ar fi citit *Exaimeronul* sf. Vasilie cel Mare [329-379] și-ar fi revizuit radical părerile și ar fi fost îndrumat la sentimente mai bune față de adevărurile pururea actuale ale Bibliei.

Iar filosofilor materialști, cari afirmă că lumea este produsul întâmplării oarbe, le arătăm *frumusețea, ordinea și armonia* din lume, cari toate presupun existența unei ființe inteligente și atot-

puternice, și-i invităm să asculte părerea unor mari gânditori ai lumii în privința originii lumii și a vieții.

„Mai ușor aș putea crede — scrie *Cicero* — că *Iliada* lui Homer sau *Analele* lui Enius au rezultat din mai multe alfabete aruncate la un loc decât că lumea e produsul întâmplării... Dacă întâmplarea a făcut lumea, pentru ce nu mai face, dacă nu un oraș sau un palat, cel puțin o colibă?“.

„Eu nu pot crede — scrie *J. J. Rousseau* — că materia vie și moartă a putut produce ființe vii și simțitoare, că întâmplarea oarbă a putut produce ființe inteligente, că ceea ce nu cugetă a putut produce ființe înțelegătoare“. Iar împăratul Napoleon spunea: „Religiunea mea e foarte simplă. Privind universul atât de mare și de întins, constând din atâtea părți și atât de mareț, îmi zic: el nu poate fi produsul întâmplării, ci opera unei atotputernice ființe necunoscute, care e cu atât mai presus de om cu cât e universul față de produsele noastre de artă“.

Poetul francez *E. Legouvé* [1764-1812] vorbește ca un adevărat teolog despre originea lumii, susținând cu convingere că este opera lui Dumnezeu: „Lumea este opera lui Dumnezeu, sau a întâmplării?? Aceasta e dilema din care nu se poate ieși, căci o a treia deslegare nu există. Dacă Dumnezeu e necuprins de mintea omenească, întâmplarea e cu neputință de admis. Dumnezeu este mai presus de minte, dar întâmplarea mă revoltă. Că *nu există întâmplare*, e tot ce poate fi mai ușor de demonstrat. Pentru aceasta e de ajuns să demonstrăm ceea ce ea produce. Neregularitatea e caracterul ei constant. Nimic, care să aibă durată continuă, nu rezultă din ea. Există un cuvânt care e contrarul cuvântului întâmplare: succesiv. La jocul de noroc nu poți trage succesiv același număr de douăzeci de ori. Nu poți face ca zarul să cadă succesiv de douăzeci de ori pe același număr. Singură natura trage pe același număr, aruncă același zar de mii de veacuri. De mii de veacuri tot ce se naște, tot ce trăește, tot ce crește, tot ce scade, tot ce moare, ascultă de aceeași lege, urmează aceeași ordine, trece prin aceeași schimbări. E dar cu neputință ca întâmplarea să fi făcut lumea. *Lumea e deci opera lui Dumnezeu și Dumnezeu există*“ — concludă Legouvé.

În referatul său biblic despre crearea lumii văzute și nevăzute prin *Cuvântul* lui Dumnezeu, prin *Logosul* cel vecinic, văzătorul de Dumnezeu dela poalele muntelui *Horeb*, proorocul *Moisi*, n'a avut în vedere pe înțelepții și întrebătorii veacului acestuia, „care au schimbat adevărul

lui Dumnezeu în minciună și au cinstit făptura și i-au slujit ei în locul Făcătorului" [Rom., 1, 25], ci pe „cele bune și de neam de jos și nebăgate în seamă ale lumii" [I. Cor., 1, 27-28], pe cei prin inima cărora trece florul credinței celei vii, care-i învață să înțeleagă, „că veacurile s'au întocmit cu cuvântul lui Dumnezeu de s'au făcut nevăzute cele ce se văd" [Evrei, 11, 3]. Moisi s'a gândit în primul rând la marele număr de credincioși, cari, ca și Isac și Iacov și ca toți cei ce au așteptat pe Mesia cel făgăduit, s'au considerat străini pe acest pământ, „pentru că așteptau celatea, care are temelii, al cărei meșter este Dumnezeu" [Evrei 11, 9-10].

Dacă cosmogonia biblică a lui Moisi se adresează, prin forma ei simplă și narativă, celor ce au în inima lor pe Dumnezeu, nu mai puțin adevărat este și faptul că fondul cosmogoniei nu contrazice rezultatele științifice ale savanților adevărați, geologi și antropologi, cari admiră puternica pătrundere științifică a Omului, care a scris, sub inspirație divină, fapte petrecute cu mii de ani înainte, — precum a dovedit atât de strălucit eruditul preot I. Firca din Timișoara, în ultima sa lucrare [Cosmogonia Biblică și teoriile științifice, Caransebeș, 1943].

Gh. Cotoșman

Pelerinajul dela Piatra Scrisă—Armeniș și Congresul „Oastei Domnului“ (16 Iunie 1946)

Obișnuitul pelerinaj dela „Piatra scrisă“ anul acesta a adunat câteva mii de închinători.

Satele noastre creștine, recunoscătoare Divinității pentru binefacerile vărsate cu prisosință peste ogorul românesc, au alergat dela mari îndepărtări, — cei mai mulți canonindu-se pe jos — să dea mărire lui Dumnezeu și să-și plângă păcatele.

Au venit pentru rugăciune la acest loc, unde Dumnezeu și-a arătat minunile și care așezat fiind sub un mare pod și la deschizătura de tunel, arată călătorului, că viața lui e legată cu ață, într'un permanent pericol și ea se ține din paza Iubitorului de oameni. Un mare număr de preoți au săvârșit sf. Taine și servicii cerute, de pelertni, începând de cu seara și dimineața înainte de Sf. Liturghie.

Iar Prea Sf. Sa înconjurat de un mare sobor de preoți, a slujit sf. Liturghie la Altarul anume pregătit și înconjurat de ascultători. Răspunsurile le-a dat Corul catedral din Caransebeș, dirijat de Prof. A. Buțu.

După liturghie s'a făcut parastas pentru odihna sufletelor ctitorilor acestui sf. așezământ.

Predica a rostit-o în fața mulțimii setoasă după adevăr și dragoste Prea Sf. Sa, pornind dela următoarele:

„Rămâneți întru dragostea mea“ (Ioan, 15, 9).

„La despărțire Mântuitorul rostind aceste cuvinte către Apostolii săi le poruncește a predica tuturor împărăția sa. Nu cu sabie și violență însă, ci cu dragostea. Căci iubirea este cea putere miraculoasă cu care s'a cucerit lumea în creștinism.

Ea să rămână busola noastră, căci fără dragoste, păcatul ne subjugă și răstignim din nou pe cel ce este Iubirea Iubirilor.

Vreau să cred că dragostea v'a adus pe toți aici în această zi și nu îndemnuri de distracții, ori petreceri.

Și dacă ați venit cu dragoste, priviți că masa nemuririi vă stă în față, îndrăzniți și vă apropiați. Făcând astfel veți arde rugina păcatelor, care a acoperit luciul sufletului curat.

Lipsa dragostei din inimile noastre ne-o dovedește și acest mare războiu, care în toate formele lui încă nu s'a terminat.

Știm, și acum am văzut mai bine ca oricând, că viața noastră nu stă în puterea noastră. Ea este în mâinile lui Dumnezeu.

Acela care vrea deci să trăiască veșnic, să rămână în singura corabie sigură, care este Biserica noastră ortodoxă.

Acela care sare din această corabie în alta de carton, ori în valurile vieții numai, acela să știe că se va îneca și nu se va mântui.

Nu vă lăsați amăgiți de lupii răpitori și mincinoși.

Gândiți la sufletul vostru și-l împodobiți cu faptele dragostei, care crează milostenia față de numeroșii lipsiți ai vremii.

Aceste fapte sunt podoabele singure ce te vor însoți la groapă și dincolo de mormânt.

Sănătatea ta este un bun de neprețuit cu care poți exista și ajuta și pe altul.

Fii deci recunoscător față de Cel ce ți-a dat-o și întrebuințea-o omeneste și creștinește.

La finea sf. Liturghii, P. Sf. Sa a împărtășit cu Sf. Cuminecătură pe cei spovediți la acest praznic și a împărțit multora iconițe, cruciulițe și cărți de rugăciuni.

Congresul „Oastei Domnului“ se deschide la orele 2 p. m. prin cuvântul Prea Sf. Sale în care arată scopul acestui prim congres al „Oastei Domnului“ din întreaga Eparchie a Caransebeșului.

Apoi dă îndrumările arhieresti ostașilor spunându-le cine sunt, cum trebuie să se poarte și ce să lucreze.

Vorbește apoi Dl. Ion Gr. Opreșan, dir. în Min. Econ. Naționale din București, în numele „Oastei Domnului“ din Capitală.

Arată că Biserica noastră este singură cea adevărată. O dovedesc și vremurile cu încercările grele cari au trecut și ea a rămas. Așa va trece și prin vremurile prezente până la sfârșitul veacurilor.

Subliniază apoi faptul că Ardealul întreg al luptelor este primul care a pornit și la luptă duhovnicească prin „Oastea Domnului“, iar Prea Sf. Episcop Veniamin este al 2-lea Ierarh după I. P. Sf. Mitropolit Dr. Nicolae Bălan care chiamă „Oastea Domnului“ la lucru și o organizează.

Mai iau cuvântul următorii: Dra Prof. V. Constantinescu-Lugoj, ipod. M. Coșoveanu-București, A. Bona și T. Munteanu-Lugoj.

Toate cuvântările au fost încadrate în cântări.

După acestea Păr. Prot. Dr. M. Bănescu, cons. ref. eparh. în cadrul cuvântării Sf. Sale citește cap. II din Pravila „O. D.” despre scopul ei și se trece la organizarea „O. D.” din eparhie și alegerea comitetului.

De încheiere se fac mai multe propuneri, între cari principala este a ostașului D. Răescu din Luncavița, pentru zidirea unei case a „O. D.” aici și în care scop a făcut primul și prima donație de un milion Lei.

Congresul se încheie la ora 4 p. m. de către Prea Sf. Sa, binecuvântând pe cei dornici de mântuire.

Se cuvine un cuvânt de mulțumire și laudă cuc. preoți cari s'au ostentat la săvârșirea sf. ierurghii, precum și corului catedral din loc, care prin răspunsurile liturgice a ridicat măreție praznicului.

Coresp.

Vizitațiune canonică în Feneș

Prea Sf. Sa Păr. nostru Episcop Veniamin, înconjurat de următoarea suită: Prot. Ic. stfor R. G. Ancușa, Prot. I. Suru, Dr. I. Crețiu, Dr. M. Bănescu, Pr. I. Câmpianu și Diac. D. Băloni — a mers cu trenul în după masa zilei de 15 Iunie a. c. la Feneș.

În gara Armeniș — gara satului Feneș — Prea Sf. Sa a fost întâmpinat de mult popor, elevi de școală și ostași-ai Domnului, din mai multe sate veniți pentru rugăciunile din ziua următoare dela „Piatra Scrisă”.

Cuvântul de bun sosit l-a rostit dl. A. Lugojan, primpretorul plasei Teregova, exprimând în cuvinte simțite bucuria primirii Prea Sf. Sale și importanța duhului evanghelic în aceste vremuri.

A răspuns hotărit Prea Sf. Sa.

După acest scurt popas, condus de trăsuri frumos împodobite și banderiu de călăreți se îndreaptă spre sat.

Câmpul însă prin care trecem arată jalnic, ca un om bătut, căci Dumnezeu a dovedit fapturii sale încăpăținate că puterea lui este nemărginită și că tot îmbucurătorul belșug, poate fi nimicit în câteva clipe numai printr'o furtună cu piatră, ca cea abătută cu 3 zile înainte asupra Armenișului și Feneșului.

La capul satului sunt adunați credincioșii în frunte cu intelectualii. Și la trecerea prin poarta triumfală, Prea Sf. Sa este bineventat de: Dl. N. Matica, primar, în numele comunei politice; Dl. Col. M. Gurgu, reprezentând marele număr de intelectuali ce l-a dat acest sat; și Inv. I. Călțun în numele școlii din loc, care acum, ea și în trecut înțelege să stea la umbra Bisericii.

După ce răspunde tuturor, Prea Sf. Sa cu însoțitorii străbate satul în mijlocul mulțimii pe jos până la sf. biserică.

Grija preotului și dragostea credincioșilor a plantat marginea întregului drum până la biserică cu ramuri de mestecăn, dând ochiului o priveliște plăcută de sărbătoare. Iar prin amestecul de culori alb cu verde, simbolizând curățenia și vitalitatea Bisericii lui Hristos.

Casele îngrijite aveau toate ferestrele deschise și găsite cu frumoase covoare și flori.

În fața sf. Biserici, împodobită și ea de sărbătoare, un alt grup de credincioși și următorul sobor întâmpină pe Arhieru: Prot. I. Suru, Dr. I. Crețiu, Dr. M. Bănescu, Preoți T. Pop-Caransebeș, I. Sârbu-Rusca, D. Stoichescu-Teregova, G. Corneanu-Ohaba-mâtnic, O. Costescu-Armeniș, I. Câmpianu și diac. D. Băloni-Caransebeș.

Păr. V. Paica face prezentarea parohiei în cuvinte alese, el fiind un bun intelectual al Clerului nostru.

După răspunsul Prea Sf. Sale, sf. biserică primește pre Stăpânul și soborul, începând Vccernia, după care Prea Sfințitul rostește o părintească predică, despre rugăciune ieșită din grija ce o poartă turmei ascultătoare; grijă mărită de valorile furtunoase ale prezentului.

Remarcăm printre poporul cu frunțașii satului ce a făcut biserică neincăpătoare, prezența dlor: Col. Gurgu, Primpretor A. Logojan, Prof. F. Pop, notar A. Martin, învățătorii I. Călțun, I. Nediu, A. Nediu, etc.

Cina, s'a servit în ospitaliera casă a Păr. V. Paica, unde a găzduit peste noapte P. Sf. Sa.

Atât în gară cât și la ieșirea din biserică P. Sf. Sa s'a întreținut cu credincioșii și copiii prezenți cărora le-a împărțit iconițe, cruciulițe și cărți de rugăciuni.

I. C.

INFORMAȚII

PELERINAJE. În ziua de Sf. Ilie, a. c. se vor organiza în eparhia noastră următoarele pelerinaje:

1. **La Sf. Mânăstire „Sf. Ilie dela Izvor”** de lângă Vasiova pelerinajul va fi condus de Prot. Dr. M. Bănescu și Prot. Dr. N. Iorgovan. Aici va celebra Sf. Liturghie P. Sf. Sa Episcopul Veniamin la ora 9 a. m.

2. **La Sf. Mânăstire „Izvorul Miron”** dela Balta-Caldă-Românești Jud. Severin, pelerinajul va fi condus de Păr. Dr. I. Crețiu, consilier referent și Prot. I. Munteanu din Făget.

3. **La Schitul „Sf. Prooroc Ilie”** de pe Muntele Mic, pelerinajul va fi condus de Păr. I. Câmpianu revizor eparhial, ajutat de Ierom. Epifanie Garștea.

Credincioșii din eparhia noastră sunt invitați să participe, în frunte cu preoții lor, la aceste pelerinaje în număr cât mai mare.

La fiecare mânăstire, din cele amintite, se vor face în ajun slujbele îndătinute, cu priveghiere, iar în ziua de Sf. Ilie se vor face rugăciuni pentru diferite trebuințe și Sf. Liturghie în sobor.

Duminică, 23 I. c. după sf. Liturghie, s'a făcut încheierea solemnă a cursurilor la Academia noastră teologică.

Corul stud. teologi dirijat de către dl. Prof. C. Vladu deschide serbarea cu cântarea „Pre Tiné te lăudăm”. Este mărturisirea teologului.

Urmează apoi cuvântarea Păr. Prot. Dr. Z. Munteanu, rectorul Academiei, care arată datoria studentului teolog de astăzi și rolul preotului ne mâine.

Prea Sf. Sa Ep. Veniamin vorbește studenților — preoții de mâine — despre conduita materială și morală pe care s'o aibă în viață.

În sunetul „Imnului Arhierului” serbarea ia sfârșit.

† **Prof. Dr. Haralambie Rovența.** Anunțăm cu durere cetitorilor noștri că zilele pământești ale P. C. Păr. Prof. universitar H. Rovența dela Fac. teologică-București s'au stins ca o luminiță curată de ceară la o vârstă de 48 ani.

Vorbesc însă peste timpuri despre el elevii cărora le-a pus în viață studiul Noului Testament și numeroasele sale studii de specialitate pe cari ni le-a lăsat.

Cu inimă bună, conștiință pentru studiu și iubitor de studenți, s'a impus tuturor și teologiei ortodoxe române.

Regretând pierderea lui dintre noi, îl însoțim pe drumul veșniciei cu „Vecinică pomenirea lui!”.

† **Prof. Dr. Ștefan Berechet.** Acum aflăm, deșcam târziu, că Dl. Prof. univ. Dr. S. Berechet dela Fac. de Drept Iași a trecut dintre pământeni.

Caransebeșul l-a cunoscut de când a stat aici pe timpul hământărilor de războiu.

DSa a fost un bun biserican și teolog, făcând studii de specialitate teologice la Kiev.

Cunoscător al limbii slave, a dat la iveală mai multe documente vechi bisericești și juridice.

Dumnezeu să-l ierte!

† **Prof. univ. Dr. Victor Morariu.** Aruncat de vitregia anilor noștri în pribegie, s'a oprit din drumul dela Cernăuți în orașul nostru. Revista noastră s'a bucurat de colaborarea selectă a DSale.

În ziua de 1 Iulie a. c. Dumnezeu la chemat în ceruri.

Cei cari l-au cunoscut nu-l vor uita și se vor ruga pentru odihna sufletului său.

O școală și o serbare muzicală. În orașul nostru este în tăcere o școală de înobilare a sufletului omenesc.

De ani de zile își scurge existența încet și lin ca un cântec bătrânesc ce străbate văile și dealurile. Prin elevii săi această școală își poartă melodiile în căminuri descrețind frunți, ori emoționând suflete de părinți.

Este vorba de munca asiduă, dar plină de succese a Stimatei Dne Melita Suciuc.

Sâmbătă în 29 Iunie a. c. prin conducerea, grija și osteneala DSale, s'a prezentat publicului caransebeșan o frumoasă și bine reușită serbare muzicală. Cei peste 20 elevi și eleve ai Dnei Suciuc au încântau urechile ascultătorilor cu bucățile alese executate la pian și acordeon.

S'a putut urmări desvoltarea talentelor muzicale dela vârsta de 6 ani până la adevărați artiști.

Stimata Doamnă merită toată lauda și felicitările

Tratatul de pace cu România a fost adus Miercuri, 26 Iunie a. c. în conferința dela Paris. Nu s'a juns la nici o hotărâre definitivă.

Călătoriile funcționarilor publici cu carnete C. F. R. Pe lângă biletul cu reducere, fiecare va trebui să-și scoată o „anexă de decontare” dela aceeași casierie a C. F. R.-ului.

Costul ei este următorul: 500 Lei pentru cl. I. 300 Lei pentru cl. II. și 200 Lei pentru cl. III-a.

Lipsa acestei anexa atrage după sine amendarea.

CĂRȚILE DE RUGĂCIUNE ale P. S.

Sale Episcopului Veniamin au următorul preț: 800 Lei cele fără icoane și 1000 Lei cele cu icoane.

PARTEA OFICIALĂ

Circulare

către toate Oficiile protopopești și parohiale
din Eparhia Caransebeșului

No. 3481 B. S. 1946.

În vederea încadrării ce urmează a se face tuturor funcționarilor de stat după noul statut, invităm tot personalul clerical și bisericesc să ne trimită **DE URGENȚĂ prin Oficiile protopresbiterale și cel mai târziu până la 25 IULIE a. c.** următoarele acte și date:

1. Certificate de studii în original sau copii legalizate.

2. Certificate de timpul servit ca funcționar la stat ca bugetar sau diurnist.

3. Certificate de *timpul servit pe la instituții particulare* (care timp se va lua în considerare la salarizare în proporție de maximum $\frac{2}{3}$).

Aceste certificate se vor scoate dela autoritatea căreia aparține și unde a servit.

Despre netrimiteria la timp a celor de mai sus, rămâne responsabil fiecare, și va avea să supoarte consecințele neîncadrării din cauza neglijenței lui.

Caransebeș, 3 Iulie 1946.

Episcop:

† **VENIAMIN**

Secretar eparhial:

Pr. Ilie Cămpianu

Nr- 3100 B. 1946

Ni s'a semnalat cazul, că într'o comună oarecare s'a admis ținerea unei întruniri publice cu caracter politic în curtea bisericii și ce este mai dureros, această întrunire a degenerat cu incidente sângeroase.

Cum curtea sf. biserici este loc sfânt, în nu se pot ținea întruniri publice și mai ales cele cu caracter politic, ci numai întruniri religioase și cu caracter bisericesc.

Se pune în vedere tuturor preoților-conducători ai Oficiilor parohiale, precum și consiliilor parohiale din protopopiat că este cu desăvâr-

șire interzis ca în curtea sf. biserici să se țină întruniri publice și îndeosebi cele cu caracter politic.

Caransebeș la 18 Iunie 1946.

Episcop: **† VENIAMIN** Consilier referent: **Prot. Ic. Sfor R. G. Ancușa**

Nr. 3219 B. 1946

Repetându-se cazurile, că unii preoți își cer concediu și pleacă apoi în concediu fără a fi primit aprobarea cuvenită, adică fără a mai aștepta aprobarea concediului din partea Consiliului eparhial și astfel, în lipsă de preot în comună, trebuințele sufletești ale credincioșilor suferă foarte mult.

Cum această procedură a unor preoți nu poate fi admisă sub nici un motiv, ba este chiar de condamnat, făcându-se ei vinovați de neglijarea îndatoririlor lor, precum și de părăsirea serviciului și a parohiei fără consimțământul autorității superioare, se pune în vedere tuturor preoților din protopopiat, pe lângă revers, ca să-și ceară din bună vreme concediu, căci nimeni nu-și poate părăsi parohia înainte de a fi primit aprobarea concediului pentru că plecarea din parohie înainte de a fi primit aprobarea concediului se va socoti delict disciplinar și se va sancționa conform dispozițiilor Regulamentului de procedură al instanțelor disciplinare și judecătorești.

P. On. Oficii protopopești vor griji de respectarea acestor dispozițiuni și orice abatere se va raporta Consiliului eparhial.

Caransebeș la 18 Iunie 1946.

Episcop: **† VENIAMIN** Consilier referent: **Prot. Ic. Sfor R. G. Ancușa**

Concurs

În baza ordinului Venerabilului Consiliu eparhial Nr. 3170 B/1946 se publică concurs, cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Foaia Diecezană” pentru postul de paroh la parohia de clasa III-a din **ZĂGUJENI** protopresbiteratului Caransebeșului.

I. BENEFICIIL:

1. Sesiunea parohială în extensiune de 32 jug., 26 st. □ așa după cum se află în natură.
2. Birul parohial uzitat.
3. Venitele stolare uzitate.
4. Casa parohială cu grădină și cu supraedificățile economice necesare așa după cum se află ele în natură

II. ÎNDATORIRI:

Preotul ales este obligat a-și îndeplini toate datorițele preotești și pastorale, a predica regulat în fiecare Duminică și sărbătoare și a catehiza la școala primară fără nici o altă remunerație.

Toate impozitele după beneficiile de mai sus cad în sarcina preotului ales.

Cei ce doresc să ocupe acest post, întrucât vor avea calificația cerută pentru parohii de cl. III-a precum și binecuvântarea P. S. S. Episcopului diecezan să-și înainteze cererile adresate Consiliului parohial, ort. rom din Zăgujeni, prin Prea On. Oficiu Protopresbiterat al Caransebeșului.

Reflectanții se vor prezenta, pe lângă prealabila încunoștințare a Prea On. Domn Protopresbiter tractual, în vre-o Duminică sau sărbătoare, în sf. Biserică, spre a-și arăta dexteritatea în oratorie, tipic și cântare, însă nicidecum în ziua de alegere.

Zăgujeni, din ședința cons. paroh. ținută în 26 Maiu 1946.

Președinte:
Pr. Remus Olariu
administrator parohial

Secretar:
G. Chițibaș

Nr. 271/1946

În conțelegere cu Of. Protopresbiterat

Caransebeș, la 6 Iunie 1946.

Isaia Suru
protopresbiter
2—2

AVIZ

Nr. 2282 C. 1946

Parohiile cari primesc revista „Biserica Ortodoxă Română” și n’au achitat încă abonamentul pe 1945 și 1946, se invită să trimeată acest abonament imediat. De neachitarea lui răspunde personal conducătorul Oficiului parohial.

Caransebeș, la 8 Iunie 1946.

Consiliul eparhial

PUBLICAȚIE DE LICITAȚIE

Comitetul pentru ridicarea monumentului eroilor din comuna *Obreja*, Jud. Severin, publică licitație pe ziua de *Duminecă, 14 Iulie 1946, orele 11 a. m. în localul Primăriei*, pentru darea în antrepriză a ridicării monumentului.

Planul și devizul lucrării se pot vedea zilnic la Primăria Obreja.

Comitetul.

Eforia școlară a lic. „Traian Doda” Caransebeș

AVIZ ȘCOLAR

Comitetul Eforiei școlare a liceului „Traian Doda” din Caransebeș, invită pe membrii Adunării Generale, în ședință ordinară, în ziua de **30 Iunie 1946, la orele 10 a. m.**, în sala profesorală a liceului, la ordinea de zi:

1. Aprobarea gestiunii anului financiar 1945—46.
2. Aprobarea proiectului de buget pe exercițiul 1946—47.

Intru cât la această dată numărul reglementar de membri nu se va întruni, Adunarea Generală va avea loc în ziua de 7 Iulie 1946, orele 10 a. m., cu orice număr de membri prezenți.

Caransebeș 27 Iunie 1936.

Președinte, **Sebastian Crăsnaru**

Directorul liceului, **Aurel Stuparu**